

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО – ТЕХНІЧНОЇ ОСВИТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Чернігівського
центру ПТО

_____ **Н.О. Потехіна**
наказ від „___” _____ 20__р
№ _____

ІНСТРУКЦІЯ **з охорони праці № _____** **для касира**

1 Загальні положення

1.1 .Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2.По даній інструкції касир інструктується перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні 6 місяців (повторний інструктаж) .

Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці», в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис інструктуючого та касира.

1.3.Власник повинен застрахувати касира від нещасних випадків та професійних захворювань.

В разі пошкодження здоров'я касира з вини власника, він (касир) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.4 .За невиконання даної інструкції касир несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.5. До самостійної роботи касиром допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли спеціальне навчання по будові та правилам експлуатації касових апаратів, медичне обстеження, вступний інструктаж по охороні праці, інструктаж на робочому місці та інструктаж по пожежній безпеці.

1.6.Касир повинен:

1.6.1 Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

1.6.2.Не допускати сторонніх осіб на своє робоче місце.

1.6.3.Не залишати без нагляду ввімкнений касовий апарат.

1.6.4 Працювати на касовому апараті будову та правила безпечної експлуатації якого знає та проінструктований.

1.6.5.Вміти подавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків.

1.6.6 Вміти користуватись первинними засобами пожежегасіння.

1.6.7. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та безпеку товаришів по роботі.

1.6.8 .Не приступати до роботи на несправному касовому апараті.

1.7.Основні шкідливі та небезпечні виробничі фактори, які діють на касира:

1.7.1.Протяги.

1.7.2.Недостатня освітленість робочої зони.

1.7.3Підвищена напруга в електричному ланцюзі.

1.7.4.Перенапруження зору.

1.7.5.Ураження електричним струмом.

1.8..Робоче місце касира повинно бути забезпечене спеціальною кабінною, зручною для касира та клієнтів, мати відповідне освітлення і місце для зберігання витрачу вальних матеріалів.

1.9.Касовий апарат повинен бути забезпеченим шнуром з триполюсною вилкою з попереджувальним включенням заземлюючого контакту.

1.10 При сумісництві з іншою посадою касир повинен бути проінструктованим по сумісній професії.

1.11. Касир забезпечується фірмовим спецодягом, спецвзуттям згідно з колективним договором.

1.12. Касир несе відповідальність за:

1.12.1. Збереження матеріальних цінностей і виконання правил торгівлі.

1.12.2. Дотримання правил особистої гігієни.

1.12.3. Утримання свого робочого місця в належному санітарному стані.

2 Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1. Одягти спецодяг, спецвзуття; підібрати волосся під головний убір.

2.2. Перевірити робоче місце; впевнитись в достатньому освітленні робочого місця; перевірити стійкість касового апарату.

2.3. Перевірити працездатність касового апарату, належний стан штепсельної вилки і розетки.

2.4. Провести всі підготовчі роботи - запис в книзі касира, показання лічильника, наявність касової, контрольної та фарбуючої стрічок. При необхідності встановити їх згідно з інструкцією по експлуатації касового апарату.

2.5. Перевірити роботу касового апарату на холостому ході.

2.6. Перевірити роботу сигнальних показників та блоківровок.

2.7. При виявленні несправностей касового апарату, не приступаючи до роботи повідомити про це керівника робіт.

3 Вимоги безпеки під час роботи.

3.1. Під час роботи необхідно бути уважним, не займатися сторонніми справами.

3.2. Включити вилку живлення в розетку електромережі, звернувши увагу на те, що вилка повинна бути триполюсною.

3.3. Працювати без заземлення забороняється.

3.4. Касиру забороняється:

3.4.1. Працювати при знятій кришці апарата.

3.4.2. Користуватися двополюсною вилкою для включення апарата в мережу.

3.4.3. Залишати включений апарат без догляду.

3.4.4. Працювати на несправному апараті.

3.4.5. Замінювати стрічки при включеному апараті.

3.4.6. Самовільно усувати несправності апарата.

3.4.7. Відключати апарат від електромережі шляхом прикладання зусилля до шнура.

3.4.8. Втручатися в роботу апарата після його пуску.

3.5. Касовий апарат необхідно виключити ввинувши вилку з розетки в таких випадках:

3.5.1. При загоранні обмотки електродвигуна чи дроту та при наявності запаху горілої гуми.

3.5.2. При наявності струму на касовому апараті.

3.5.3. При уході від касового апарату навіть на незначний час.

4 Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Виключити сітьовим пере вимикачем живлення касового апарата та вийняти вилку з розетки (виймати вилку тільки за корпус вилки).

4.2. Привести в належний стан робоче місце.

4.3. Вилучити пил з чекодруючого механізму.

4.4. Накрити апарат чохлам.

4.5. Повідомити керівника робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

5 Вимоги безпеки в аварійній ситуації.

5.1. Виникнення аварійної ситуації може бути вразі: появи запаху горілої гуми, наявності напруги на корпусі касового апарату та інше.

5.2. В цьому випадку необхідно відключити касовий апарат від електромережі, не допускати сторонніх осіб в небезпечну зону; повідомити керівника робіт про те, що сталося.

5.3. Якщо є потерпілі надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності викликати «швидку допомогу».

5.4. Надання першої медичної допомоги.

5.4.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.

5.4.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо свіжовипрасовану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.4.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з зух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.4.4. Надання першої допомоги при опіках кислотами і лугами.

При попаданні кислоти або лугу на шкіру, ушкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води на протязі 15-20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню обмити 5%-ним розчином питної соди, а обпечену лугом - 3%-ним розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти.

При попаданні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин, після цього промити 2%-ним розчином питної соди, а при ураженні очей лугом - 2%-ним розчином борної кислоти.

При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3%-ним розчином оцтової кислоти або 3%-ним розчином борної кислоти, при опіках кислотою - 5%-ним розчином питної соди.

При попаданні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10%-ним розчином питної соди, при попаданні лугу розпиленням 3%-ним розчином оцтової кислоти.

5.4.5. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пузирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря. 5.4.6. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском); - при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.5. Якщо сталася пожежа, викликати пожежну частину і приступити до гасіння наявними засобами пожежегасіння.

5.6. Вгасонувати всі вказівки керівника робіт по усуненню небезпечної ситуації.